



Myndigheten för  
samhällsskydd  
och beredskap

# **Uppföljning av arbetet med riskhanteringsplaner under 2018, enligt förordningen (2009:956) om översvämningsrisker**

2019-07-12

MSB:s kontaktperson:  
Barbro Näslund Landenmark, 010-240 50 50

MSB Dnr 2018-13439

---

# Innehållsförteckning

<b>1. Bakgrund .....</b>	<b>4</b>
<b>2. Resultat .....</b>	<b>6</b>
2.1 Åtgärder i riskhanteringsplanerna .....	6
2.2 Prioritering av åtgärder .....	7
2.3 Behov av revidering av mål .....	9
2.4 Behov av revidering av hotkartor.....	9
2.5 Behov av revidering av riskkartor .....	9
<b>3. Sammanställning av uppföljning av riskhanteringsplaner ....</b>	<b>10</b>

# 1. Bakgrund

Arbetet med förordningen (2009:956) om översvämningsrisker innebär att minska konsekvenserna, reducera riskerna samt öka förmågan att hantera en omfattande översvämning för områden som identifierats ha betydande översvämningsrisk. Arbetet består av tre steg per cykel och varje cykel omfattar sex år.

Under steg 1 identifierats områden där konsekvenserna av en översvämning kan bli omfattande. I Sverige identifierades 18 områden fördelade på 12 st länsstyrelser för cykel 1.

Under steg 2 framställs hot- och riskkartor för de identifierade områdena.

Under steg 3 framställs riskhanteringsplaner som baserar sig på informationen i hot- och riskkartorna och dess bedömda konsekvenser.

Riskhanteringsplanerna bygger även på MSBs föreskrifter om riskhanteringsplaner (MSBSF 2013:1).

Riskhanteringsplanen ska beskriva hur de hot- och risker som identifierats för varje område ska hanteras och vilka åtgärder som behöver vidtas för att begränsa konsekvenserna av en omfattande översvämning på de fyra fokusområdena; människors hälsa, miljön, kulturarvet och ekonomisk verksamhet.

Inom ramen för cykel 1 tas en riskhanteringsplan fram för varje identifierat område (18 st) då de representerar del av ett vattendistrikt.

- Edsbyn
- Falun
- Göteborg
- Haparanda
- Jönköping
- Karlstad
- Kristianstad
- Kungsbacka
- Lidköping
- Lindesberg
- Malung-Sälen
- Stockholm
- Uppsala
- Vansbro
- Vännäsby
- Värnamo
- Älvsbyn
- Örebro

Riskhanteringsplanens genomförandetid är perioden 2016-2021. Därefter ska riskhanteringsplanerna revideras om området fortfarande är identifierat under cykel 2.

Arbetet med riskhanteringsplanerna följs upp årligen. Uppföljning sammanställs i en rapport och det har skett vid två tidigare tillfällen, 2017 och 2018. Föreliggande uppföljningsrapport, den tredje, baserar sig på uppföljningen av arbetet som skett under 2018 och som följts upp i februari 2019. Uppföljningen gäller endast de riskhanteringsplaner som har tagits fram för de 18 områden som identifierades under första cykeln.

Följande frågor ställdes till länsstyrelserna i samband med uppföljningen:

- Beskrivning av hur arbetet med riskhanteringsplanen har utförts och utvecklats under 2018.  
(skriv om något inträffat som gör att arbetet inte startat och även vad som planeras för att åtgärda det)
- Vilka berörda parter har deltagit i uppföljningen
- Uppföljning av resultatmålen  
(- har det inträffat något som gör att målen behöver revideras?)
- Uppföljning av åtgärder inom annan lagstiftning
- Uppföljning av hotkartor  
Har det t.ex tillkommit förändringar i vattendraget som gör att de behöver revideras? Förändringen bör vara av större omfattning.
- Uppföljning av riskkartor  
Har det t.ex. tillkommit nya bostadsområden eller verksamheter som innebär behov av revidering? Bör vara av större omfattning.
- Haparanda. Gränsöverskridande uppföljning av åtgärdsarbetet gäller endast för Haparanda.

## 2. Resultat

### 2.1 Åtgärder i riskhanteringsplanerna

I de 18 riskhanteringsplanerna har totalt 306 olika åtgärder enligt översvämningsdirektivet planerat att utföras under perioden 2016-2021. Ytterligare 35 åtgärder redovisas enligt annan lagstiftning. Dessa åtgärder finns redovisade i sex av riskhanteringsplanerna och återfinns inte i statistiken nedan.

När arbetet med riskhanteringsplanerna startade 2016 hade totalt 16 av 294 åtgärder färdigställts. 94 st åtgärder hade status pågår och 22 st delvis påbörjats. Mer än hälften, 158 st hade inte startat vid ingången det första året. Vid uppföljningen av arbetet som bedrivits under 2018 framkom följande siffror

Genomförda åtgärder	66 st
Pågående åtgärder	164 st
Ej startade åtgärder	71 st
Ingen uppgift	5 st (en del har slagits samman)
Totalt	306 st

EU har delat in åtgärder i klasser vilka ska rapporteras till EU.

Klasserna är;

Förebyggande åtgärder = vidtas i översvämningshotat område, via t.ex. fysisk planering, politiska beslut eller annan relevant reglering. Åtgärden kan även innebära borttagning eller flytt av byggnad och verksamhet samt annan övrig förebyggande åtgärd.

Skyddsåtgärder = åtgärd för att bl.a. via naturliga eller konstgjorda system eller infiltrering. Flödesreglering ingår och även andra åtgärder som har effekter på de hydrologiska förhållandena.

Beredskapsåtgärder = prognos- och varningssystem, beredskapsplanering, insatsplanering, åtgärder för att öka allmänhetens beredskap och medvetenhet.

Återställningsåtgärder = stärka människors psykiska och sociala hälsa, katastroffonder, arbetslöshetsersättning etc samt erfarenhetsåtgärder.

Åtgärderna fördelar sig enligt följande.

Förebyggande åtgärder	148st
Skyddsåtgärder	30 st
Beredskapsåtgärder	118st
Återställningsåtgärder	5 st
Övrigt	5st

## 2.2 Prioritering av åtgärder

Länsstyrelserna har vid framtagandet av planen prioriterat åtgärderna efter hur viktiga de är för att kunna minska konsekvenserna av en översvämning och angett status enligt följande fördelning enligt tabellen nedan.

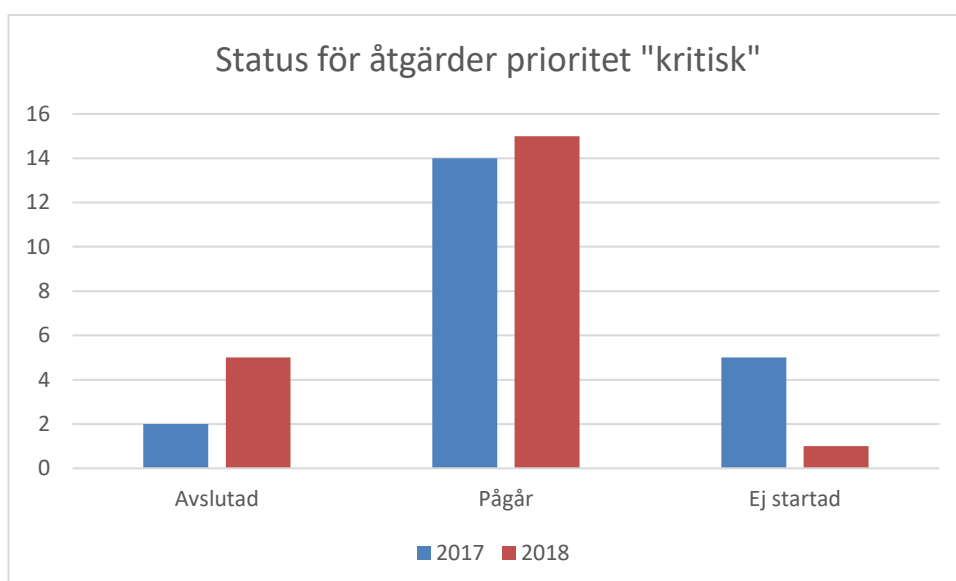
Kritisk	21 st
Väldigt hög	57 st
Hög	132 st
Måttlig	80 st
Låg	13 st
Ej angivet	3 st

För klassen ”kritisk” var vid utgången av 2018 statusen enligt nedan:

Avslutad: 5 st

Pågår: 15 st

Ej startad: 1 st

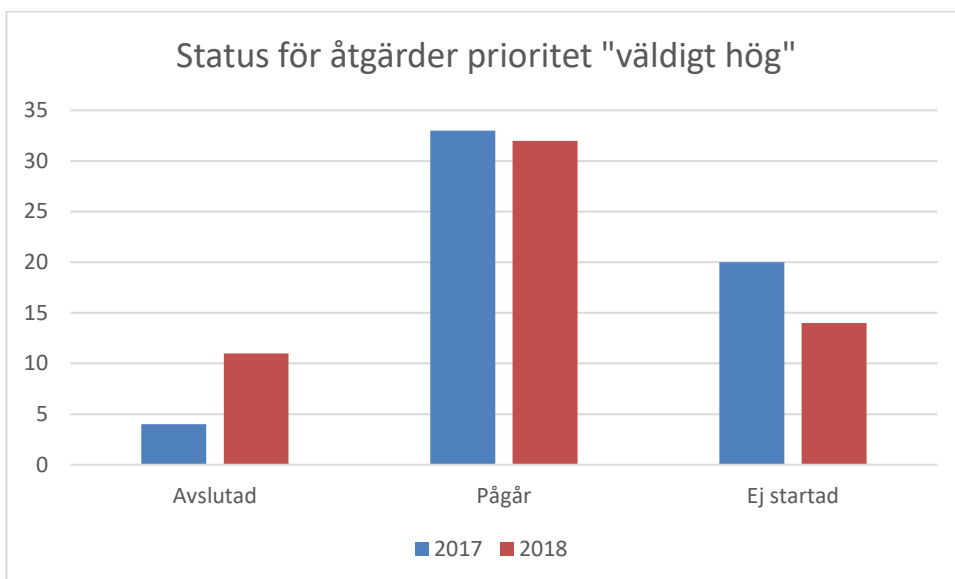


För klassen "väldigt hög" var vid utgången av 2018 statusen enligt nedan:

Avslutad: 11 st

Pågår: 32 st

Ej startad: 14 st

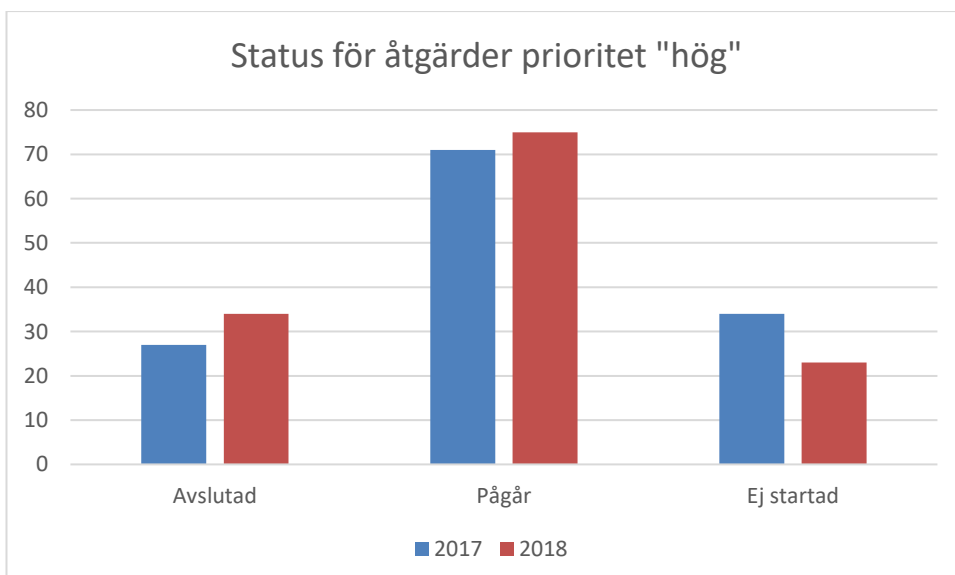


För klassen "hög" var vid utgången av 2018 statusen enligt nedan:

Avslutad: 34 st

Pågår: ca 75 st

Ej startad: 23 st





## **2.3 Behov av revidering av mål**

Länsstyrelsen i Stockholm ser att arbetet med målen, inför cykel 2, bör formuleras om så att de ska vara lätta att följa upp.

## **2.4 Behov av revidering av hotkartor**

Kristianstad ser att behov av revidering kan uppstå pga förändringar i vallsystemen. Uppsala ser att en framtida revidering kan behövas eftersom att det är en expansiv stad och nya områden tas i anspråk. För Vännäsby bör en diskussion om vallarnas höjdnivåer och deras betydelse för hotkartan genomföras anser länsstyrelsen.

## **2.5 Behov av revidering av riskkartor**

Kristianstad ser att behov av revidering kan finnas pga förändringar i vallsystemen.

### 3. Sammanställning av uppföljning av riskhanteringsplaner

Område	Sammanfattande beskrivning	Berörda parter som deltagit i uppföljningen	Behov av revidering av mål	Behov av revidering av hotkartor	Behov av revidering av riskkartor	Uppföljning av åtgärder inom annan lagstiftning
Edsbyn	En erfarenhetsåterföring efter översvämningshändelserna 1985 och 2000 har utförts vilket resulterat i förslag på rutiner och förslag på förbättringsåtgärder. En del av förslagen till förbättringsåtgärder återfinns i riskhanteringsplanen. Andra förslag utreds vidare. Under året har en inventering samt detaljerad höjdmätning av befintliga skyddsbarriärer utförts. Inventeringen visar att det finns sträckor där ytterligare utökad skyddsbehov kommer att utredas. Arbetet med åtgärder följer i stort sett riskhanteringsplanen. Ett flertal av målen närmar sig uppfyllnad.	Ovanåkers kommun, KSFH, Länsstyrelsen	Nej	Nej	Nej	
Falun	Arbetet med riskhanteringsplanen anses ligga i fas med tidplanen. 5 åtgärds punkter i riskhanteringsplanen återstår. Två av åtgärds punkterna är gemensamma med de identifierade områdena i Dalälven.	Falu kommun, Falu Energi och Vatten AB, Länsstyrelsen	Nej	Nej	Nej	Inga åtgärder har identifierats

Göteborg	Åtgärder som länsstyrelse är ansvarig för har påbörjats eller genomförts. Av 26 åtgärder har 10 genomförts och 16 pågår. Göteborgs stad har arbetat med åtgärder i riskhanteringsplanen såväl som med åtgärder som angränsar till planen. Omfattande strukturplaner för översvämningssäkring har tagits fram för hela centrala staden. Kostnads/nyttoanalys inklusive multikriterieanalyser har utförts. Förorenade områden i förhållande till översvämning analyseras i GIS. Trafikverket utvärderar infrastrukturens sårbarhet för översvämning allteftersom stora projekt genomförs.	Göteborgs stad, Trafikverket, Akzo Nobel, Länsstyrelsen	Nej	Nej	Nej	Åtgärder enligt Vattenförvaltnings åtgärdsprogram har alla startats och 19 åtgärder genomförts.
Haparanda	Arbetet med åtgärder enligt riskhanteringsplanen pågår och arbetet med en gemensam hydraulisk modell tillsammans med Finland pågår. WIS används som primärt system för att förmedla lägesbilder vid översvämningar numera. Samarbete med Finland sker.	Haparanda kommun, Länsstyrelsen	Nej	Nej	Nej	Åtgärder pågår enligt Vattendirektivet, PBL, LSO och LEH.
Jönköping	Arbetet har under året bedrivits med låg intensitet. Arbetet med översvämningförordningen överförs under 2019 till länsstyrelsens naturavdelning.	Länsstyrelsens berörda enheter.	Nej	Nej	Nej	
Karlstad	Arbetet enligt riskhanteringsplanen har under året bedrivits med låg intensitet. Samverkan pågår inom älvgruppen och inom ramen för Vänersamarbetet och Vänerrådet.	Karlstads kommun, Länsstyrelsen.	Nej	Nej	Nej	

Kristianstad	Arbete med åtgärder pågår. En riskanalys av Hammarslundsvallen diskuteras.	Kristianstads kommun, Länsstyrelsen	Nej	Ev revidering pga förändringar i vallsystemen.	Ev revidering pga förändringar i vallsystemen.	
Kungsbacka	Under 2018 har åtgärder för att förbättra samverkan mellan kommun, länsstyrelsen och andra aktörer prioriterats. Ett seminarium om översvämningsrisken i Kungsbackaån har genomförts, ca 80 deltagare. En identifiering av regional samhällsviktig verksamhet har startats. Kommunen har beslutat om en ny klimatstrategi vilken innebär att klimatanpassning inkluderas i risk- och sårbarhetsanalyser och i relevanta planer och program. En identifiering av samhällsviktig verksamhet hotad av översvämning pågår. Två ansvarsutredningar om förorenade områden har genomförts. Kommunen arbetar med ett översvämningsskydd (800m) vid Kolla. Byggstart hösten 2019 pga av överklagan till MD.	Kungsbacka kommun, Länsstyrelsens berörda enheter	Nej	Nej	Nej	Riskhanteringsplanen innehåller inga andra åtgärder.
Lidköping	De åtgärder som länsstyrelsen är ansvarig för har påbörjats och till största delen utförts. Kommunen har påbörjat samtliga åtgärder och drygt hälften har utförts. Kommunen tar fram strategiska planer (översikt-, detalj-och vattenplaner) som hanterar översvämningsspörsmålen.	Lidköpings kommun, Trafikverket, Länsstyrelsen	Nej	Nej	Nej	Åtgärder enligt Vattenförvaltnings åtgärdsprogram är inte aktuella.

Lindesberg	Under året har respektive organisation arbetat med åtgärder enligt riskhanteringsplanen. En projektorganisation för arbetet med en regional vattenförsörjningsplan har tillsatts och delrapporter om vattentillgång (höga och låga flöden) och torra tagits fram. Samhällsbyggnad Bergslagen fortsätter arbetet med vattenplanen. Lindesbergs nya ÖP, där översvämningsproblematiken är en viktig del, har varit på samråd. Trafikverket har påbörjat åtgärdsvalsstudier för riksväg 50 där översvämningsproblematiken belyses.	Samhällsbyggnad Bergslagen, Region Örebro län, Trafikverket, Länsstyrelsen	Nej	Nej	Nej	
Malung-Sälen	En kartläggning av pumpstationer och pumpkapacitet pågår. Tillsammans med de andra identifierade områdena utmed Dalälven håller en tidplan för att nå samtliga mål inom ramen för cykel 1 på att tas fram.	Malungs kommun, Vatten och avfall i Malung-Sälen (VAMAS), Länsstyrelsen	Nej	Nej	Nej	Inga åtgärder har identifierats
Stockholm	Länsstyrelsen har arbetat med att utvärdera hur fasta fornlämningar påverkas av översvämnings. Dessutom arbetar man med att skydda dricksvatten och vattenverksamhetens sårbarheter mot översvämnings. Samverkan sker med alla berörda kommuner.	Länsstyrelsen	Nej	Viss ombyggnation av dammar kan i framtiden påverka utbredningen.	Nej	

Uppsala	Respektive aktör har arbetat med åtgärder enligt riskhanteringsplanen. Samverkan, en referensgrupp, för arbetet med riskhanteringsplanen har inrättats. Länsstyrelsen har påbörjat eller genomfört de flesta av åtgärderna enligt riskhanteringsplanen. Åtgärder för samhällsviktig verksamhet pågår. Åtgärder kring kulturmiljöer har slutförts.	Uppsala kommun, Uppsala vatten och avfall AB, Fyrisåns vattenförbund, Trafikverket och Länsstyrelsen.		Nej.	Nej.	Åtgärder enligt vattenförvaltningen redovisas.
Vansbro	Arbete med skyddsvallen pågår. Sammanlagt ska 3 km skyddsvall byggas. En gemensam plan för att uppnå målen håller på att tas fram för samtliga identifierade områden utmed Dalälven.	Vansbro kommun, Dala Vatten och avfall (DVAAB), Länsstyrelsen	Nej	Nej	Nej	
Vännäsby	Länsstyrelsen har arbetat med möjlighet att genomföra tillsyn på invallningsföretag. Länsstyrelsen har lyft översvämningssituationen i remissvar rörande kommunala detalj- och översiktsplaner Kommunen har påbörjat arbetet med skyddsvallen utmed sträckan Brån-Strand-Berg. Totalt 6 km lång sträcka ska förbättras. Krönhöjden ska klara ett 200-års flöde. Trafikverket arbetar med att samhällsviktig infrastruktur inte ska drabbas av oacceptabla avbrott i en översvämningssituation och sårbara punkter identifieras. Nya infrastruktursatsningar ska inte etableras inom översvämningsshotade områden.	Vännäs kommun, Umeå kommun, Länsstyrelsen	Nej	Ev revidering av hotkarta för Vännäsby och Vindelälven.	Nej	Tillsyn av invallningsföretag. Översvämningsskydden ska inte försämrats.
Värnamo	Arbetet har under året bedrivits med låg intensitet. Arbetet med översvämningssituationen överförs under 2019 till länsstyrelsens naturavdelning.	Länsstyrelsens berörda enheter.	Nej	Nej	Nej	

Älvsbyn	Älvsbyns kommun har utrett möjligheten att anordna en reservvattentäkt. Kommunen har uppdaterat skyddsområdet för huvudvattentäkten.	Älvsbyns kommun, Länsstyrelsen	Nej	Nej	Nej	Åtgärder pågår enligt Vattendirektivet, PBL, LSO och LEH.
Örebro	Under året har respektive organisation arbetat med åtgärder enligt riskhanteringsplanen. En studie om påverkan av reglering och invallning på översvämningsrisken utmed Svartån har tagits fram. Hotkartan har reviderats och ett 1000-års flöde har inkluderats. Kommunen har under året fastställt en ny ÖP. Arbetet inom översvämningsgruppen fortgår bl.a genom samordning av informationsinsatser och identifiering av samhällsviktig verksamhet. Översvämning och skyfall ingår i kommunens klimatanpassningsplan. Region Örebro har genomfört en utredning om Universitetssjukhusets sårbarhet för översvämning. Trafikverket har påbörjat åtgärdsvalsstudier för E18/E20.	Örebro kommun, Region Örebro län, Trafikverket, Länsstyrelsen	Nej	Nej	Nej	

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap  
651 81 Karlstad  
Telefon 0771-240 240  
[www.msb.se](http://www.msb.se)